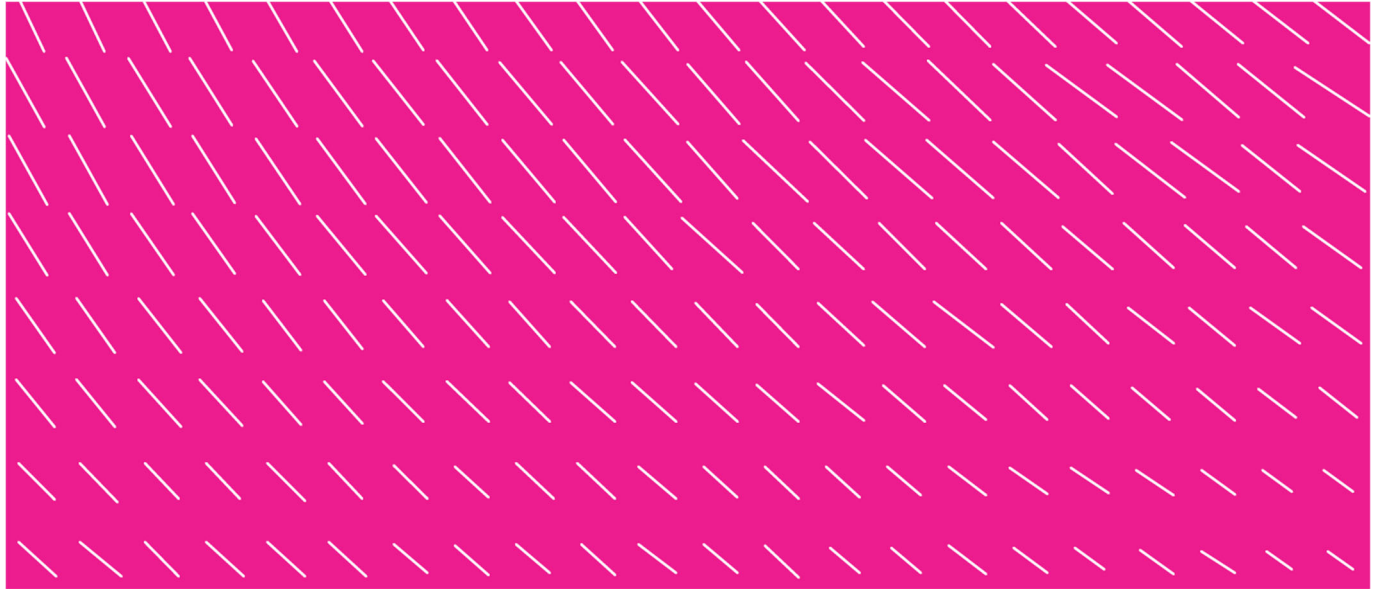

PANKKIBAROMETRI II/2022

31.5.2022

Sisällysluettelo

1 Kotitalouksien luotonkysyntä romahti	4
2 Yritysten luotonkysyntä: hellittävästä koronasta suoraan sotaseinään.....	7

Pankkibarometri

Finanssiala ry (FA) kysyy neljännesvuosittain Pankkibarometrin avulla pankinjohtajien käsityksiä ja odotuksia luotonkysynnän ja eri sijoitusmuotojen kehityksestä. Barometri toteutetaan nettikyselynä.

Vastaajina on muun muassa pankin- ja konttorinjohtajia, konttorien esimiehiä ja luottopäälliköitä. Barometrikysely lähetetään seuraaville pankeille: Nordea, OP Ryhmä, Danske Bank, Aktia Pankki, Handelsbanken, Säästöpankkiryhmä, POP Pankki -ryhmä, Ålandsbanken, Oma Säästöpankki, Hypo, SEB ja S-Pankki. Vastaajien lukumäärät vastaavat pääpiirteissään pankkien markkinaosuuksia Suomessa.

Pankkibarometriin II/2022 saatiin yhteensä 62 kpl vastauksia, joista 32 kpl oli yritysasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta ja 30 kpl henkilöasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta.

Raportissa tulokset esitetään saldolukuina tai prosenttiosuuksina kaikista vastaajista. Saldoluvut lasketaan vähentämällä positiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuudesta negatiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuus. Luotonkysynnän kehitystä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä koskevissa kysymyksissä vertailukohtana on vuotta aiempi vuosineljännes.

Barometrikysely II/2022 tehtiin 9.-27.5.2022.

Lisätietoja: Johtava asiantuntija Mariia Somerla, puh. 020 793 4292 ja analyttikko Kimmo Koivisto, puh. 020 793 4257.

Tiivistelmä

Tätä raporttia kirjoitettaessa Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat jatkuneet jo yli kolme kuukautta. Vaikutukset näkyvät kaikissa saldoluvuissa.

Finanssiala ry:n tuoreen Pankkibarometrin mukaan kotitaloudet ovat kysyneet luottoja kevään 2022 aikana huomattavasti vähemmän kuin vuosi sitten. Korona-ajan jatkunut vilkas luotonkysyntä näytti jo viime vuoden lopulla hiipumisen merkkejä, ja tilanne muuttui dramaattisesti huonommaksi Venäjän sotatoimien alettua. Myös pankinjohtajien odotukset kotitalouksien lainanottohalukkuudesta kesälle 2022 ovat karuja: ensimmäistä kertaa kyselyn historiassa yksikään vastaajista ei odota kysynnän vilkastuvan. Tarve lainojen joustomahdollisuuksien käytölle nähdään kasvavana.

Yritysten luotonuksen kasvu törmäsi Venäjän sotaseinään. Kevään 2022 aikana luottoja on kysytty selvästi vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Kesän 2022 luotonkysyntää koskevat pankinjohtajien odotukset ovat nekin romahtaneet: saldoluku putosi -29 pisteeseen. Yritysten investointien rahoittaminen lainarahalla vähenee vahvasti.

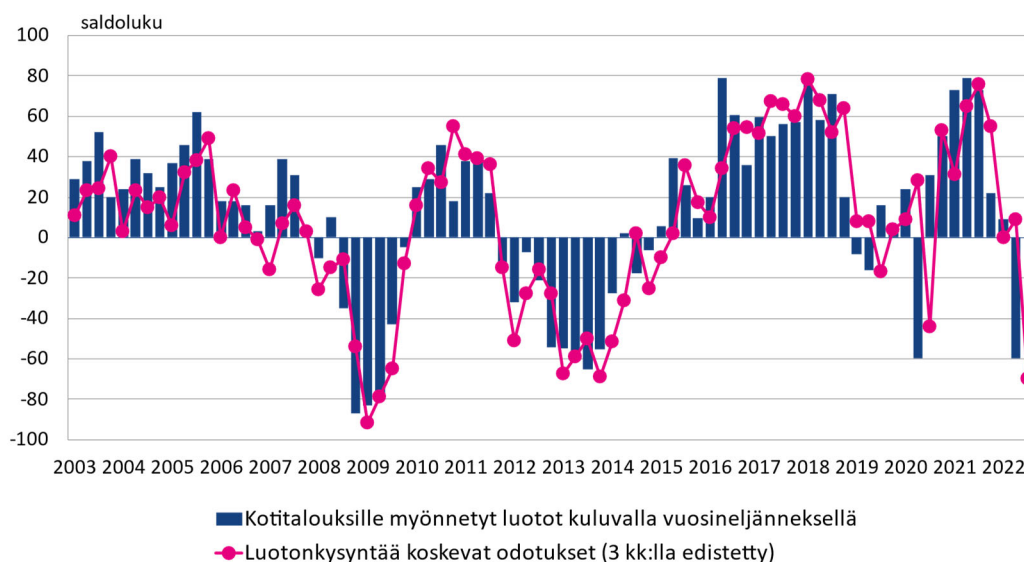
Kotitalouksien sijoituskohteiden suosiokäyrissä tapahtui käänne laskusuuntaan. Tulevaan varaudutaan talletuksilla, muut sijoitukset ovat vähenemässä.

1 Kotitalouksien luotonkysyntä romahti

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että kotitalouksien luotonkysyntä on ollut vuoden 2022 toisella neljänneksellä huomattavasti vähäisempää kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana (kuvio 1.). Kysyntää kuvaava saldoluku romahti: edellisen kyselyn 9 pisteestä pudottiin -60 pisteeseen. Pitkän aikavälin keskiarvosta¹ (+17) jäätiin siis hyvin kauas. Tähän toki vaikuttaa se, että vertailuajankohtana oli selvä korona-ajan tuoma luottobuumi.

Odotukset kotitalouksien luotonkysynnästä vuoden 2022 kesälle ovat nekin vahvasti miinuksella. Luotonkysynnän odotuksia kuvaava saldoluku laski 9 pisteestä -70 pisteeseen. Ensimmäistä kertaa kyselyn historiassa yksikään vastaajista ei odota kysynnän vilkastuvan. Tätä alempia saldolukuja on nähty aiemmin vain vuonna 2008 alkaneen finanssikriisin aikana.

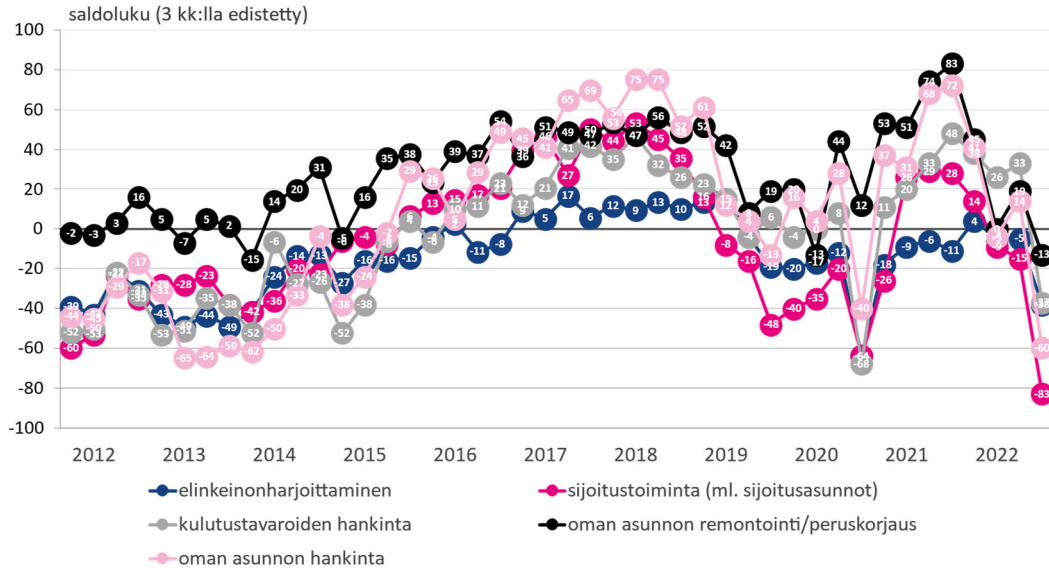
Kuvio 1. Kotitalouksien luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

Kaikkien luoton käyttötarkoitusten saldoluvut valahtivat selvästi miinukselle (kuvio 2.). Erityisesti sijoitustoimintaan otettavien lainojen kysynnän odotetaan olevan hyvin laimeaa. Oman asunnon remontointiin otettavien lainojen vilkastumiseen uskoi sentään 17 % vastaajista, mutta muihin käyttötarkoituksiin otettavien lainojen odotukset olivat liki yksimielisesti pelkästään laimenevia.

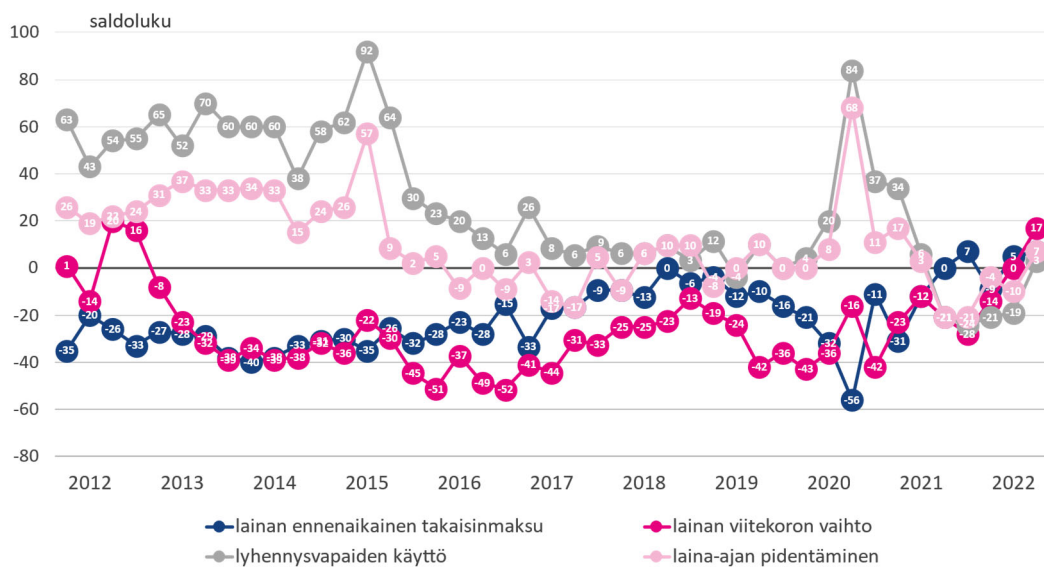
¹ Vuosien 1997–2022 keskiarvo.

Kuvio 2. Odotukset kotitalouksien luotonottohalukkuudesta luoton käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

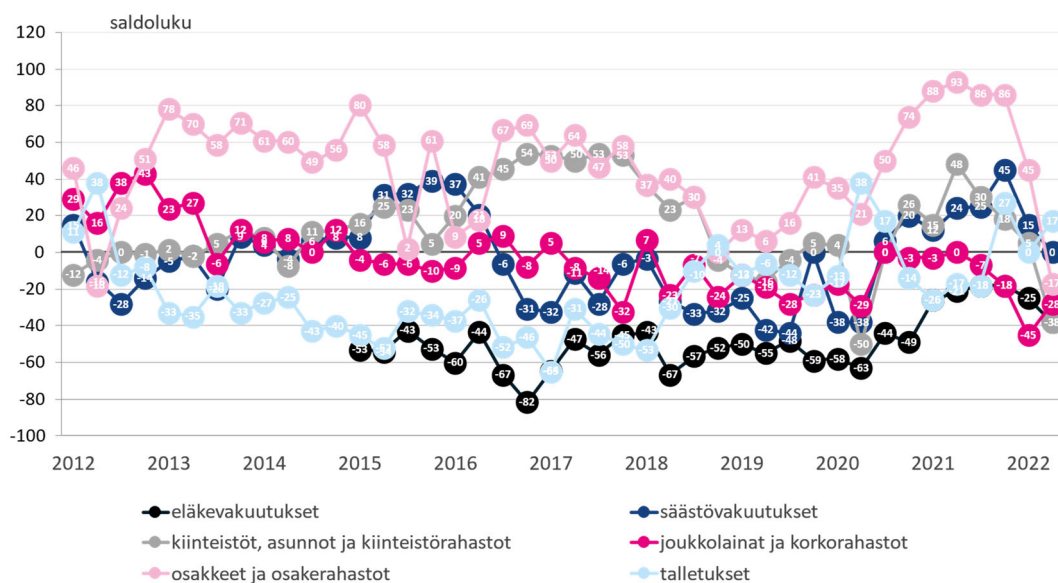
Vastaavasti taas kaikkien lainanhoidon joustomahdollisuuksien saldoluvut nousivat positiivisiksi, eli niiden käytön arvioidaan olevan kasvamassa, tosin vain lievästi. Huhtikuun lopulla yleisin asuntolainojen viitekorko, 12 kk euribor, nousi nopeasti positiiviseksi. Tämä oli luultavimmin syy siihen, että lainan viitekoron vaihdon arvioidaan olevan selvästi kasvava joustomahdollisuus (kuvio 3.).

Kuvio 3. Joustomahdollisuuksien käyttö kotitalouksien lainanhoidossa tällä hetkellä

Eri sijoituskohteiden suosiokäyrät jatkoivat heikkenemistään. Vain talletusten suosio on kohentunut. Yleinen varovaisuus on lisääntynyt kevään aikana. Epävarmoina aikoina turvaudutaan talletuksiin/käteiseen sekä vakaisiin sijoituksiin, joista esimerkiksi metsä on mainittu eräässä vastauksessa. Osakkeiden suosion jyrkkä alamäki jatkui, saldoluku laski -17 pisteeseen (kuvio 4.). Säästövakuutusten suosion saldoluku laski 0 pisteeseen, mutta muiden sijoituskohteiden suosit jatkavat vähenemistään.

Kuvio 4. Eri sijoituskohteiden suosio kotitalouksien keskuudessa tällä hetkellä

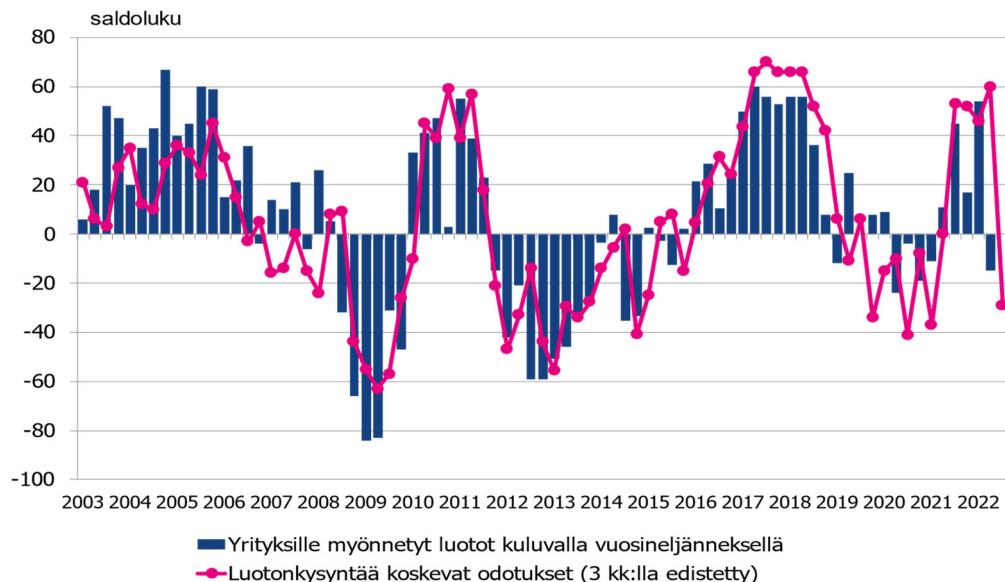

2 Yritysten luotonkysyntä: hellittävästä koronasta suoraan sotaseinään

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että yritykset ovat kysyneet kevään 2022 aikana luottoja viime vuoden vastaavaa aikaa vähemmän. Saldoluku laski 54 pisteestä -15 pisteeseen (*kuvio 5.*) ja alitti jälleen pitkän ajan keskiarvonsa (14)².

Edellisen barometrin vastausaikaan ei vielä tiedetty Venäjän sotatoimista Ukrainassa, vaan oltiin siinä uskossa, että koronan hellittäessä päästään takaisin normaalimpaan olotilaan. Siksi edellisen barometrin kasvuodotusten ennustearvo oli heikko. Yritysten luotonkysynnän odotukset kesälle 2022 suorastaan romahtivat. Saldoluku putosi 60 pisteestä -29 pisteeseen. Lähes puolet vastaajista odottaa kysynnän laimenevan.

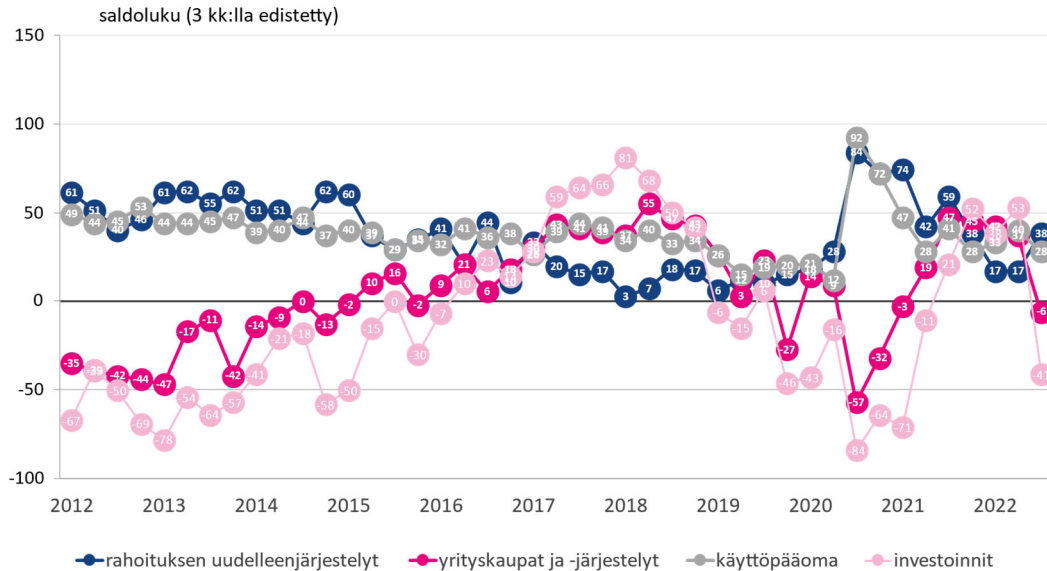
Kuvio 5. Yritysten luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

Yritysten heikkenevä usko tulevaan näkyy negatiivisina luotonotto-odotuksina. Investointeihin käytettävien luottojen kysynnän odotetaan romahtavan kesän 2022 aikana. Myös yrityskauppoihin ja -järjestelyihin käytettävien lainojen kysynnän odotetaan vähenevän (*kuvio 6.*). Käyttöpääomaan ja rahoituksen uudelleenjärjestelyihin tarvittavien lainojen ottohalukkuuden arvioidaan sen sijaan lisääntyvän.

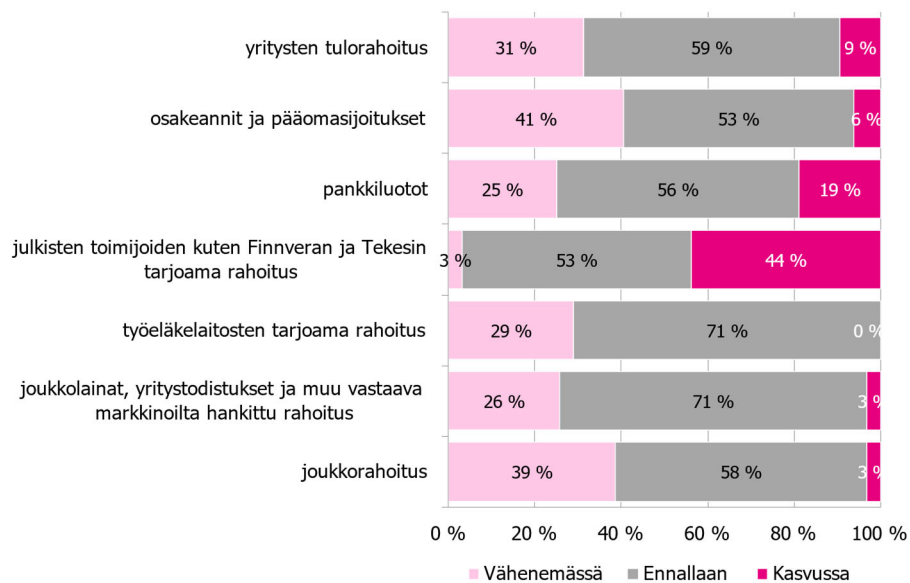
² Vuosien 1997–2022 keskiarvo.

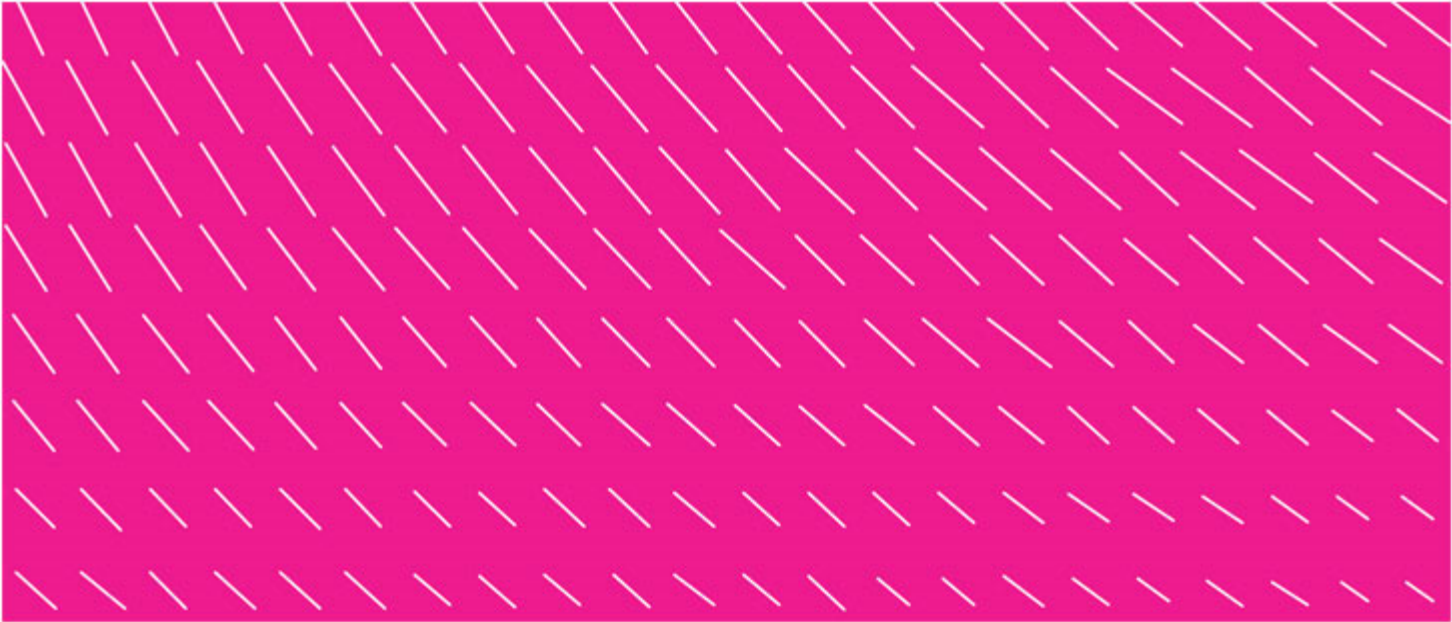
Kuvio 6. Odotukset yritysten luotonottohalukkuudesta käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

Koronakriisin vaihtuminen sotakriisiin palautti yritykset kääntymään jälleen julkisen rahan puoleen. Pankkibarometrin vastaajien mukaan yritysten rahoituslähteistä vain julkisen rahan käyttö on kasvussa. Pankkiluottojen osalta ollaan vastauksissa jakautuneita, mutta vähenemää on hieman enemmän kuin kasvua. Yritysten oma tulorahoitus, osakeannit, markkinoilta hankittava velkarahoitus sekä joukkorahoitus ovat kaikki selvästi vähenemässä. Työeläkerahan kasvuun yritysten rahoituksessa ei usko yksikään vastaaja (kuvio 7.).

Kuvio 7. Eri rahoitusmuotojen käytön kehitys tällä hetkellä yritysten keskuudessa

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

